

Turun kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan liite

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten palvelut järjestetään kunnassa?

Palvelu järjestetään Turun kaupungin lähipalveluna työllisyysalueen järjestämissopimuksen mukaisesti. Asiakaspalvelua annetaan kasvokkain ja työllisyyspalveluissa myös työmarkkinatori-verkkopalvelun kautta sekä puhelimitse.

Työnhakija ilmoittautuu Turun työllisyyspalveluissa henkilökohtaisella käynnillä, jossa asiakas myös todentaa henkilöllisyytensä ja työnteko-oikeus tarkistetaan. Työnteko-oikeus tarkistetaan asiakkaan oleskeluluvasta. Asiakas voi ilmoittautua paperisella työnhakijaksi-ilmoittautumislomakkeella. Muut kuin kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua Työmarkkinatori-verkkopalvelun sähköisessä oma-asioinnissa. Se vaatii asiakkaalta mahdollisuuden vahvaan tunnistautumiseen. Ilmoittautumisen yhteydessä arvioidaan, kuuluuko asiakas kotoutumispalveluiden piiriin. Asiakas kuuluu kotoutumisen piiriin, kun hän on ilmoittautunut työnhakijaksi kolmen vuoden sisällä ensimmäisestä oleskeluluvasta, EU/ETA-maiden kansalaiset oleskeluoikeuden rekisteröitymisestä maahanmuuttovirastoon tai Pohjoismaiden kansalaisen rekisteröitymisestä digi- ja väestötietojärjestelmään. Ensimmäisen luvan ajankohta tarkistetaan tarvittaessa UMA:sta. Asiakkuus alkaa Turun työllisyyspalveluiden lähipalveluissa eli kotoutumispalveluissa. Asiakkaalle nimetään omavirkailija työllisyysasiantuntija, joka varaa asiakkaalle alkuhaastattelun ajan (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä mukainen, alkuhaastattelu tai täydentävä työnhakukeskustelu tulisi käydä viiden päivän sisällä), jossa tehdään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio. Pääsääntöisesti alkuhaastattelun ja osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen yhteydessä laaditaan asiakkaalle myös ensimmäinen kotoutumissuunnitelma.

Turun kaupungin virkasuhteinen asiantuntija tekee osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kotolain 14 ja 15§ mainituille henkilöille pois lukien työnhakijaksi ilmoittautuneet. Muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukilain mukaista toimeentulotukea tai kotihoidontukea saavista kotoutuja-asiakkaista kunta saa tiedon Kelan etuustietopalvelu Kelmun kautta. Turun kaupungin virkasuhteinen asiantuntija varaa asiakkaalle ajan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen yhteydessä laaditaan asiakkaalle pääsääntöisesti myös ensimmäinen kotoutumissuunnitelma.

Kunnan kotoutumisen asiantuntija, työllisyysalueen kotoutumisen asiantuntijat sekä hyvinvointialueen työntekijät tekevät yhteistyötä asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja miten? Mitkä tahot/yksiköt tekevät monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kunnassa ja hyvinvointialueella ja miten?

Työllisyysalueen työvoimaviranomainen tekee palvelutarpeen arvioinnin työvoimaan kuuluville, kotoutumisajalla oleville henkilöille. Kunnan virkasuhteinen asiantuntija tekee palvelutarpeen arvioinnin työvoimaan kuulumattomille, kotoutumisajalla oleville henkilöille.

Jos palvelutarpeen arvioinnissa todetaan tarve kunnan ja hyvinvointialueen palvelujen yhteensovittamiselle, tehdään kotoutujalle monialainen osaamisen ja kotoutumisen arviointi yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Alaikäiselle ilman huoltajaa saapuneelle tehdään aina monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Työllisyysalueen työvoimaviranomainen voi todeta asiakkaan tarpeen monialaiselle osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnille myös työnhakija-asiakkaaksi ilmoittautumisen yhteydessä.

Yhteistapaamisessa asiakkaalle laaditaan monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio ja -suunnitelma. Työnhakijana oleville kotoutujille, monialainen kotoutumissuunnitelma kirjataan samalla tapaamisella työmarkkinatorin asiakastietojärjestelmään sekä mahdollisuuksien mukaan myös kotoutumisen asiakastietojärjestelmään. Myös monialaisen kotoutumissuunnitelmatyön piirissä olevalla asiakkaalla tulee olla mahdollisuus merkitä suoritetuiksi työvoimaviranomaisen asettamia tehtäviä kotoutumissuunnitelmasta. Muiden kuin työnhakijana olevien kotoutujien osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio ja kotoutumissuunnitelma tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio ja monialainen kotoutumissuunnitelma kirjataan kotoutumisen asiakastietojärjestelmään.

Hyvinvointialueella on sähköinen yhteydenottolomake, joka on ensisijainen kanava yhteistapaamisen varaukseen. Tähän on mahdollista liittää myös kotoutumisajalla olevan asiakkaan tilannetta selventäviä liitteitä. Yhteydenottolomakkeen käyttöön tulee olla asiakkaan suullinen suostumus. Suostumus tulee kirjata myös asiantuntijan työmarkkinatoriin asiakkaan muu yhteydenottotietoihin. Yhteydenottolomakkeeseen tulee kirjata asiakasryhmä, jotta hyvinvointialueella on mahdollista ohjata oikean palvelun piiriin.

Jos kunnalla tai työllisyysalueella on tiedossa asiakkaan sosiaalityöntekijä tai, ensisijaisesti yhteydenotot tehdään suoraan kyseisille virkailijoille. Muut kuin maahanmuuttajapalvelun piiriin kuuluvat asiakkaat palvellaan sosiaalityön ja terveydenhuollon peruspalveluissa.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Yhteistyötä tehdään työllisyysalueen työvoimaviranomaisten, kunnan kotoutumisen asiantuntijoiden, hyvinvointialueen sosiaalityön kesken (maahanmuuttajapalvelut ja sosiaalityön ja terveydenhuollon peruspalvelut). Yhteistyökanavat sovitaan vuoden 2025 alussa. Hyvinvointialueen Soih tupalveluille on tulossa koko Varsinais-Suomen viranomaisille suunnattu puhelinpalvelu asiakasohjaukseen.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten palvelu järjestetään kunnassa? Miten kotoutumissuunnitelma laaditaan? Miten monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan?

Palvelu järjestetään Turun kaupungin lähipalveluna työllisyysalueen järjestämissopimuksen mukaisesti. Työllisyysalueen työvoimaviranomainen tekee kotoutumissuunnitelman työnhakijana oleville kotoutujille. Kunnan virkasuhteinen asiantuntija laatii suunnitelman työvoimaan kuulumattomille. Monialaisten suunnitelmien osalta tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaalityön kanssa asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Ensimmäisestä kotoutumissuunnitelmasta katsotaan kotoutumisaika alkaneeksi.

Työllisyysalueella kotoutumissuunnitelma laaditaan oman virkailijan kanssa paikan päällä tai etänä (puhelimitse/teams). Mikäli työnhakijalla ja virkailijalla ei ole yhteistä kieltä, asiakkaalla on oikeus ja mahdollisuus saada tulkki suunnitelman tekoa varten. Ammattimainen tulkki on myös virkailija oikeusturva.

Ensimmäisessä kotoutumissuunnitelmassa kartoitetaan asiakkaan osaaminen (koulutustausta, työkokemus ja muut taidot), tavoitteet, terveydentila ja muut työhön ja opiskeluun liittyvät seikat. Asiakkaalle annetaan kattava tieto työnhakijan oikeuksista, velvollisuuksista ja mahdollisista palveluista. Yhdessä asiakkaan kanssa sovitaan työnhakijaan nykyiseen tilanteeseen tarkoituksenmukaiset kotoutumista edistävät toimenpiteet (mm. kielelliseen alkukartoitukseen ja kotoutumiskoulutukseen/koulutuksiin ohjaaminen, työnhakuvelvollisuus, koulutushakuvelvollisuus, terveydentilan tai yrittäjyyteen liittyvät selvittelyt). Lisäksi asiakkaan kanssa käydään läpi perhetilanteesta ja muista syistä tarvittavat palvelut. Kotoutumissuunnitelman sisältö on yksilöllinen ja kotoutumissuunnitelman seurataan.

Asiakkaan tulee hyväksyä suunnitelmaa suullisesti tai kirjallisesti. Suunnitelma tehdään lähtökohtaisesti noin kolmeksi kuukaudeksi (ellei ole pidempi toimenpide kuten koulutus tai työkokeilu menossa) ja se päivitetään tarvittaessa asiakkaan tilanteen ja tarpeiden mukaan. Suunnitelmassa sovitut toimet tulee kuitata toteutuneeksi määräaikaan mennessä verkossa tai muulla tavalla ilmoittamalla omalle virkailijalle.

Kunnassa kotoutumissuunnitelma laaditaan virkasuhteisen asiantuntijan kanssa paikan päällä. Tapaamiseen järjestetään tarvittaessa tulkkaus. Kunnan ja maahanmuuttajan on sovittava kotoutumissuunnitelmassa, tai kunnan, hyvinvointialueen ja maahanmuuttajan kesken sovittavassa monialaisessa kotoutumissuunnitelmassa yksilöllisistä kotoutumisen, työllistymisen tai yrittäjyyden pidemmän aikavälin tavoitteista. Yksilöllisten tavoitteiden asettamisessa on otettava huomioon maahanmuuttajan toiveet, osaaminen, elämäntilanne sekä työ- ja koulutushistoria. Suunnitelmissa otetaan huomioon kaikki kaupungin palvelut ja järjestökenttä, jotta kotoutuminen on kokonaisvaltaista. Asiakkaalle annetaan tieto kotoutumisajan kestosta ja kotoutumissuunnitelman tuomista oikeuksista ja

velvollisuuksista. Alaikäiselle ilman huoltajaa saapuneelle kotoutumissuunnitelma tehdään yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumissuunnitelma tarkistetaan tarpeen mukaan tai vähintään kuuden kuukauden välein.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat kotoutumissuunnitelmien laatimisesta? Mitkä tahot/yksiköt vastaavat monialaisten kotoutumissuunnitelmien laatimisesta kunnassa ja hyvinvointialueella?

Turun työllisyysalueen työvoimaviranomainen tekee kotoutumissuunnitelman työvoimaan kuuluville, kotoutumisajalla oleville henkilöille.

Turun kaupungin virkasuhteinen asiantuntija tai muu viranhaltija tekee kotoutumissuunnitelman työvoimaan kuulumattomille, kotoutumisajalla oleville henkilöille.

Monialaiset kotoutumissuunnitelmat laaditaan työllisyysalueen työnvoimaviranomaisen tai kunnan virkasuhteisen asiantuntijan ja hyvinvointialueen maahanmuuttajapalveluiden tai sosiaalityön ja terveydenhuollon peruspalveluiden työntekijöiden yhteistyössä.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Yhteistyötä tehdään työllisyysalueen työvoimaviranomaisten, kunnan kotoutumisen asiantuntijoiden, hyvinvointialueen sosiaalityön kesken (työllisyyspalvelut ja sosiaalityön ja terveydenhuollon peruspalvelut).

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25)

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunta toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation? Mitä yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä kunnassa on? Millä kielillä kunnassa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio? Missä asiakaspalveluprosessin vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

Järjestetään Turun työllisyysalueen järjestämissopimuksen mukaisesti. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on kotoutumisen alkuvaiheen palvelu, joka järjestetään mahdollisuuksien mukaan asiakkaan äidinkielellä tai hänen hyvin osaamallaan kielellä. Kohderyhminä ovat kotoutumisajalla olevat asiakkaat.

Turussa toteutetaan yhteiskuntaorientaatiota vuonna 2025 yhdessä Turun työllisyysalueen kanssa siten, että suunnitelma tämän uuden palvelun toteuttamisesta kattaa sekä työvoimaan kuuluvat, että työvoimaan kuulumattomat kuten kotihoidon tukea saavat ja ikääntyneet.

Palvelua on tarkoitus järjestää omana toimintana siten, että ensisijaisesti Turun kaupungin International House Turun asiakasohjaajat toimivat yhteiskuntaorientaation kouluttajina. Heille järjestetään tehtävään koulutusta ja heidän tehtäväkuviansa tarkennetaan. Yleisimmillä kielillä koulutus toteutetaan nonstopina siten, että jokainen noin kolmen tunnin opetuskerta muodostaa itsenäisen kokonaisuuden ja mukaan voi tulla missä vaiheessa tahansa ja suorittaa myöhemmin rästiin jääneen kokonaisuuden. Opetusta on kaksi kertaa viikossa ja kerrallaan noin kolme tuntia. Osan opetuksesta voi toteuttaa omatoimisena opiskeluna, ja heikoimman oppimisosaamisen omaavat voivat hakea yksilöllistä tukea

International House Turusta. Nonstop-kielinä ovat palvelutarvearvionne mukaisesti ukraina, englanti, arabia, venäjä, albania, persia ja somalia sekä tarvittaessa romania.

Muiden kuin nonstop-kielien osalta opetusta järjestetään tarpeen mukaan samanlaisella rakenteella eli pääasiassa lähiopetuksena kaksi noin kolmen tunnin sessiota viikossa. Opetus voidaan hankkia ns. tuntiohjauksena muun muassa YKS-hankkeessa koulutetuilta mentoreilta.

Tarvittaessa kilpailutamme palvelua ja hyödynnämme valtakunnallisia mahdollisuuksia harvinaisempiin kieliin.

Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaalle mahdollisimman pian kotoutumissuunnitelman laatimisen jälkeen. Osalle sitä tarjotaan kotoutumiskoulutuksen yhteydessä ns. lisähankintana.

Se voidaan järjestää myös kuntien välisenä yhteistyönä.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat yhteiskuntaorientaation järjestämisestä?

Vastuutahona on Turun kaupungin elinvoimapalvelukokonaisuuden työllisyyspalvelut.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä? Toteuttaako kunta monikielisen yhteiskuntaorientaation osittain tai kokonaan itsenäisesti, vai osittain tai kokonaan yhteistyössä jonkun muun tahon kanssa? Nimeä yhteistyötahot.

Yhteiskuntaorientaatiota järjestetään mahdollisimman toimivalla tavalla koko työllisyysalueella. Palvelu voidaan tuottaa myös keskitetysti ja muita tarjolla olevia palveluita hyödyntäen.

Kotoutumiskoulutuksessa oleville hankitaan palvelu lisähankintana joidenkin kielten osalta ELY-keskuksen pilotin mukaisesti. Näitä kieliä ovat ainakin ukraina ja englanti.

Yhteiskuntaorientaation toteuttamisessa hyödynnetään vierailijoita. Turun kaupunki tarjoaa omana työnään toteutettavaa yhteiskuntaorientaatiota myös muille Turun työllisyysalueen kunnille siten, että opetus tapahtuu hybridiopetuksena eli paikan päällä tai etäyhteyden kautta.

Turun kaupunki tarjoaa omana työnään toteutettavaa yhteiskuntaorientaatiota myös muille kunnille omakustanteisella kustannuksella.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassanne järjestetään kotoutumiskoulutus työnhakijana oleville kotoutujille? Miten kunnassanne järjestetään kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille?

Turun työllisyysalueen järjestämissopimuksen mukaisesti ja työllisyysalueen kilpailuttamien palveluntuottajien järjestämänä.

Virkailija varaa alkuhaastattelussa palvelutarpeenarvion mukaan asiakkaalle ajan kielelliseen alkukartoitukseen. Asiakas ilmoittaa alkuhaastattelussa, haluaako lähteä kotoutumaan suomen vai ruotsin kielellä, ja valinnan mukaan asiakkaalle varataan aika suomen tai ruotsin kielen kielelliseen alkukartoitukseen. Kielellisen alkukartoituksen järjestäminen on kilpailutettu ja sitä tuottaa ostopalveluna Turun TAITO-koulutus Oy. Tällä hetkellä ruotsinkielisiä kotoutumiskoulutuksia ei ole saatavilla työvoimakoulutuksena, eli käytännössä asiakkaalla on mahdollisuus hakeutua vain omaehtoiseen ruotsinkieliseen koulutukseen.

Kielellisestä alkukartoituksesta saadun suosituksen perusteella työllisyysalueen koulutuksia hallinnoivat virkailijat laittavat asiakkaan sopivan kotoutumiskoulutuksen jonoon.

Perusvaiheen kotoutumiskoulutuksen pääpaino on suomen kielen opinnoissa. Myöhemmin kotoutumiskoulutuksen loppuvaiheessa opiskelija ja opettaja laativat opiskelijalle jatkosuunnitelman. Opiskelijaa tuetaan tarvittaessa seuraaviin opintoihin hakeutumisessa. Tavallisia jatkopolkuja ovat esimerkiksi ammattisanastoa painottavat työvoimakoulutukset tai TUVVA-koulutus, jota järjestetään omaehtoisina opintoina. Opiskelijalla on myös mahdollisuus jatkaa seuraavaan kotoutumiskoulutukseen eli moduuli 4-koulutukseen. Koulutus järjestetään työvoimakoulutuksena ja työllisyyspalvelujen kotoutumiskoulutuksista vastaavat virkailijat valitsevat kurseille opiskelijat koulutusjonosta.

Asiakkaalla on mahdollisuus osallistua myös omaehtoisena opiskeluna järjestettävään kotoutumiskoulutukseen. Asiakkaiden polut eivät usein ole suoraviivaisia, vaan asiakas voi esimerkiksi siirtyä työvoiman ulkopuolelle kesken kotoutumiskoulutuksen ja palatessaan työmarkkinoiden käytettäväksi voi kotoutumisajan puitteissa jatkaa koulutuksessa saavuttamaltaan kielitasolta.

Turku järjestää kotivanhemmille kotouttavaa toimintaa kolmikannalla (Turun maahanmuuttajapalvelut, Turun suomenkielinen työväenopisto, Turun varhaiskasvatus). Kotouttavaan toimintaan sisältyy suomen kielen opetusta, toiminnallista suomen kielen oppimista (digitaidot, käsityö, ruuanvalmistus, liikunta) sekä vierailuja ja retkiä. Toiminnan ajaksi on järjestetty lastenhoito.

Osana kotoutumiskoulutusta Turun kaupungin kulttuuri- liikunta- ja nuorisopalvelut tarjoavat Suomi tutuksi –toimintaa, johon koulutuksessa olevat opiskelijat osallistuvat.

Kielitaidon päättöttestaus (KotoL 26 §) Tämä päättöttestaus liittyy ainoastaan niihin kotoutumiskoulutuksiin, joissa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita. Päättöttestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta. Miten päättöttestauksen järjestäminen toteutetaan?

Kielitaidon päättöttestaus järjestetään osana kotoutumiskoulutusta koulutuksen lopussa. Oppilaitos toteuttaa testauksen ja kirjaa tiedot Koulutusporttiin, jotta asiakkaan vastuuvirkailija voi hyödyntää tietoa kielitaidon tasosta ja suunnitelmista jatko-ohjauksessa ja neuvonnassa. Päättöttestit tulevat opetushallituksen/ministeriön kautta.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Koulutusten hankinta ja hallinnointi järjestetään keskitetysti Turun työllisyysalueen vastuukunnasta. Palveluun ohjaaminen on osa asiakkaan työllisyysasiantuntijan

palveluprossia. Kaikki työllisyysalueen kunnat osallistuvat hankintaprosessiin tuottamalla tietoa palvelutarpeista.

Kotivanhempien kotoutumistoiminta järjestetään Turun kaupungin omana toimintana.

Työllisyysalueen kotoutumistiimi vastaa ensisijaisesti asiakkaan ohjaamisesta kielellisen alkukartoituksen kautta kotoutumiskoulutukseen. Työllisyysalueen keskitetyt palvelut koordinoivat koulutuksia. Palveluntuottajina Galimatias, Spring House Oy ja Turun TAITO-koulutus Oy ja Moduuli 4 -koulutuksen osalta Arffman.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Turun kaupunki, Turun työllisyysalueen muut kunnat ja alueen oppilaitokset tekevät yhteistyötä kotoutumiskoulutusten tuottamiseksi.

Työllisyyspalvelujen yhteistyö oppilaitosten kanssa (kommunikointi pitkälti Koulutusportissa, esim. väliarviot, saavutettu kielitaso, jatkosuunnitelmat, koulutusten keskeytykset).

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassanne järjestetään luku- ja kirjoitustaidon koulutus?

Jos luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle ei ole tarvetta, esitä perustelut. Mitä muita em. teemoja sisältäviä koulutuksia tai palveluita kunnassanne on tarjolla?

Turun ammatti-instituutti järjestää aikuisten perusopetukseen kuuluvaa lukutaitovaihetta asiakastarpeen mukaan. Lukutaitovaiheen tavoitteena on oppia mekaaninen luku- ja kirjoitustaito latinalaisilla aakkosilla ja suomen kielen alkeita. Lukutaitovaihe kestää korkeintaan puolitoista vuotta, jonka jälkeen aikuisten perusopetuksen opinnot jatkuvat alkuvaiheen koulutuksessa, jossa opitaan suomen kieltä ja muita taitoja, joita tarvitaan perusopetuksen suorittamiseen tai jatko-opintoihin. Alkuvaihe kestää yhden vuoden. Tämän jälkeen voidaan hakea suomen kielen kehittymisen mukaan Tuvaan, ammatillisiin tutkintokoulutuksiin tai kielikoulutuksiin. Alle 25-vuotiaana on mahdollista suorittaa Aikuisten perusopetuksen päättövaihe.

TUVA-koulutuksen tavoitteena on saavuttaa sellaiset valmiudet, jotta opiskelija voi hakeutua jatkokoulutukseen tai työelämään. Jokaiselle Tuva-opiskelijalle laaditaan HOKS - henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jonka mukaan häntä autetaan tekemään valintoja, jotka johtavat ammatilliseen koulutukseen, lukiokoulutukseen tai työhön. Tuva-koulutus kestää yhden vuoden ja sen voi tehdä vain kerran. Jos paikka tutkintokoulutukseen löytyy Tuvan aikana, voi Tuvan lopettaa heti.

Luku- ja kirjoitustaidon opetukseen voidaan myös ohjata työvoimaviranomaisen päätöksellä omaehtoisesta opiskelusta. Luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestää vapaan sivistystyön rahoituksella Linnasmäen opisto. Turun kaupungin kotivanhemmille järjestettävään kotouttavaan toimintaan sisältyy myös luku- ja kirjoitustaidon opetusta.

Turun suomenkielisessä työväenopistossa järjestetään nuorisotakuukoulutusta heikossa opiskelu- tai työmarkkinatilanteessa oleville 18–38-vuotiaille maahanmuuttajanuorille. Sen pääpaino on suomen kielen opetuksessa. Lisäksi siinä vahvistetaan osallistujien sosiaalisia

taitoja ja selkeytetään suunnitelmia työn ja/tai koulutuksen suhteen. Kesällä 2025 loppuvat opsa-hankkeen kotoajan ylittäneiden työnhakijoiden suomen kielen kurssit. Turun suomenkielinen työväenopisto tarjoaa lisäksi monia erilaisia suomen kielen kursseja A-tasolta C-tasolle. Turun ruotsinkielinen työväenopisto (Arbis) järjestää vastaavasti maahanmuuttajille tarkoitettuja eritasoisia ruotsin kielen kursseja alkeista alkaen.

Turun kaupunki järjestää yli 65-vuotiaille kotoutuja-asiakkaille kotoutumista edistävää suomen kieleen ja arjen kansalaistaitoihin perehdyttävää toimintaa.

Turun kaupunki järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttotauksaisille lapsille ja nuorille. Opetukseen voivat osallistua vasta maahanmuuttaneet maahanmuuttotauksaiset lapset ja nuoret. Valmistavassa opetuksessa opitaan opetuskielen perusteet, eri oppiaineiden kielten alkeita sekä opiskelutaitoja. Tavoitteena on valmiuksien antaminen esi- tai perusopetuksessa opiskeluun.

Lisäksi Turku järjestää perusopetusta täydentävää oppilaan oman äidinkielen opetusta lähes 30 eri kielessä. Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan aktiivisen monikielisuuden kehittymistä sekä herättää kiinnostus kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Oman äidinkielen oppiminen tukee myös kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Muita maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitettuja opetuspalveluita perusopetuksessa ovat suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärä, kielellisesti tuettu opetus oppilaan koulupäivän aikana sekä omakielinen opetus, joka tarkoittaa perusopetuksen oppiaineiden opetusta oppilaan ensikielellä.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Turun kaupungin elinvoimapaalvelut ja Turun työllisyysalue vastaavat yritysneuvonnasta, Welcome to Turku-toiminnasta, asettautumissuunnitelmista. Turun kulttuuripalvelut vastaa Suomi tutuksi -toiminnasta. Turun suomenkielinen työväenopisto vastaa nuorisotakuukoulutuksesta.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Turun työllisyysalueen, oppilaitosten, kulttuuripalveluiden vastuulla on yhteistyö eri toimijoiden välillä.

6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta) Kunnan vastuulla on tarjota maahanmuuttajalle kotoutumisohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa.

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassa on järjestetty kotoutumisohjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut?

Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut järjestetään Turun työllisyysalueella International House Turun lähipalveluna. Palvelu on monikanavaista.

Omakielistä ohjausta annetaan Kauppatorin Monitorin tiloissa useilla eri kielillä. Palvelussa voi asioida sekä vuoronumerolla ilman ajanvarausta että ajanvarauksella. International House tekee myös jalkautuvaa työtä (esim. Meyerin telakka, Työpiste goes Varissuo) ja antaa sosiaaliohjausta vaikeissa elämäntilanteissa oleville asiakkaille. Monikielisen ohjaus-

ja neuvonnan lisäksi tarjoamme yritysneuvontaa maahanmuuttajille, jotka ovat perustamassa yritystä tai joilla jo on yritystoimintaa. Lisäksi tarjotaan muunkieliselle väestölle erillistä asumisneuvontaa ostopalveluna.

Palvelua toteutetaan omana toimintana tärkeimpien maahanmuuttajakielien osalta. Lisäksi palvelua on hankittu ostopalveluna siten, että palvelua voidaan tarjota myös työperäisillä kielillä, jotka eivät ole omassa kielivalikossamme. Matalan kynnyksen alkuinfopalvelua suomeksi ja englanniksi kokeillaan myös alkuillan palveluna (kello 16-18). Palvelun tuottajana on Monikulttuurinen Varhaiskasvatus Koti ja Koulu ry (MVKK) maaliskuun 2025 loppuun asti. Tarpeen mukaan palvelu tullaan kilpailuttamaan jatkon osalta uudestaan.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Turun kaupunki.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Keskeisiä Turun työllisyysalueella toimivia yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisen osalta ovat Varsinais-Suomen ELY-keskus, alueen koulutuksen järjestäjät, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Varsinais-Suomen TYP, Kansaneläkelaitos, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat sekä kehittämissyhtiöt ja yrittäjäjärjestöt, Maahanmuuttovirasto (Migri), neljännen sektorin maahanmuuttaneiden yhteisöt ja yritykset.

7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi. Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

a. Kuvaus palveluista: Mitä muita kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi? Mitä muita palveluita ja toimintaa kunnassa on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi? Mitä muita palveluita kunnassa on tarjolla tai suunnitteilla yhteiskunta- ja työelämävalmiuksien sekä työllistymisen ja yrittäjyyden tukemiseksi/edistämiseksi?

1. Mahdollisuuksien mukaan jatketaan Welcome to Turku ohjelmaa eli matalan kynnyksen englannin ja suomen kielillä tapahtuvaa kotoutumista tukevaa toimintaa. Welcome to Turku ohjelma on kotoutumisen ja Turun pitovoimaa edistävä monialaista yhteistyötä International House Turun, Turun muiden palveluiden ja onnistuneesti kotoutuneiden välillä. Se sisältää työpajoja, yksilö- ja ryhmävalmennuksia, vertaistukea, verkostoitumistapahtumia, suomen ja ruotsin kielen taitojen vahvistamista vapaa-ajan toiminnan kautta ja muuta ryhmätoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. kulttuuri- ja perusopetuspalvelun kanssa). Ohjelma vahvistaa Turun seudun houkuttelevuutta kansainvälisesti vetoavana

- paikkana työskennellä ja investoida, sekä kuntakokeilun ja muiden kaupungin palveluiden näkyvyyttä ja saavutettavuutta. Palvelukielinä on englanti ja suomi.
2. Maahanmuuttajanaisten kotoutumisen tukemista tukevat palvelut (Maahanmuuttajanaisten työllistymisen esteiden madaltaminen - AMIF-hanke)
  3. Virtuaalinen kotoutumisalusta ja virtuaalisten International House Turun palveluiden kehittäminen (VINCE - Virtual Integration home Intereg-hanke)
  4. Yhdistysten ja yhteisöjen kotoutumisen alkuvaiheen mentoritoiminnan kehittäminen (YKS eli Yhteisölähtöisen kotoutumisen startti-hanke, AMIF)
  5. Jalkautuva omakielinen asiakasohjaus työhön ja koulutukseen liittyen eri kielillä, jotka ovat arabia, dari, kurdi, somali ja ukraina. (Verkostolla töihin -hanke (ESR+))
  6. Kotoutumisen edistämisen ja hyvien väestösuhteiden strategisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta sekä poikkihallinnollinen yhteistyö ja maahanmuuttotyön koordinointi (Turun kaupungin ohjelma kotoutumisen edistämiseksi 2022–2025 ja maahanmuuttotyön koordinaattori)
  7. Monikulttuuristen yhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen sekä sitä tukevien tapahtumien järjestäminen (Yhteistyötä kehitetään ulkoisen rahoituksen hankkeiden avulla vuosien 2024–2026 aikana sekä Turun monikulttuurisuusneuvoston kautta).
  8. Purje-hanke toteutetaan yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Siinä muun muassa tuetaan maahanmuuttajien yrittäjyyttä.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Turun kaupunki

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Turun kaupunki tekee yhteistyötä kaikkien keskeisten Turun työllisyysalueella toimivien yhteistyökumppaneiden kanssa: Varsinais-Suomen ELY-keskus, alueen koulutuksen järjestäjät, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Varsinais-Suomen TYP, Kansaneläkelaitos, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat sekä kehittämissyhtiöt ja yrittäjäjärjestöt, Maahanmuuttovirasto (Migri); muut Suomen kunnat; kansainväliset yhteistyökumppanit sekä kansainvälinen hankeyhteistyö, yritykset.